

Tidlöst redskap

Ebba Dahlgren vinner Designpriset 2022 för en modern version av den traditionella stenkvarnen. Kullaro ska nu tillverka en serie i svart diabas.

– Jag ser verkligen fram emot att jobba direkt med Kullaro och räknar med att lära mig massor, säger Ebba Dahlgren.

TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **LARS DAREBERG**

Ebba Dahlgren har just påbörjat sitt tredje och sista år på produktdesignutbildningen på Malmö universitet. Hennes intresse för design går tillbaka till barndomen.

– Jag har alltid gillat att skapa, och intresset för konst kom tidigt. När jag blev äldre blev jag också intresserad av design och arkitektur. För mig hänger allt samman och kan förenas i skapandeprocessen. Och när jag får ägna mig åt det känner jag mig både lycklig och privilegierad, säger hon.

Med en pappa som driver reklambyrå och sysslar med grafisk design och formgivning hade hon en tydlig förebild under uppväxten.

– Absolut, jag har fått mycket från honom.

Tjugotre år gammal och fortfarande student får hon alltså redan nu ta steget fullt ut och utveckla en idé till färdig produkt under eget namn. Inredningsföretaget Kullaro kommer att tillverka en serie kvarnar i sin signatursten svart diabas – den hårdaste av graniter.

– Det ska bli jätteintressant och jag

är helt inställd på att det under processens gång kan bli vissa förändringar i designen.

– Jag hade från början ingen tanke på stensort, men eftersom prototypen är en mörk sten så passar diabas förstas väldigt bra, säger hon.

GRUNDPRINCIPEN FÖR EN stenkvarn är väldigt konkret. Genom att låta två flata stenar rotera mot varandra runt en axel mals korn mellan dem till mjöl. Men att få det att fungera smidigt och enkelt genom en handrörelse och tilltalande design är förstas den större utmaningen som Ebba Dahlgren nu får chansen att förverkliga.

– Som tävlingsbidrag ville jag verkligen komma på något som jag själv tyckte var intressant och väntade till sista dagen innan jag lämnade in mitt förslag.

Idén fick hon under ett besök hos sina föräldrar.

– De bakar ofta eget bröd och mamma beställer gärna stenmalet mjöl som ger mer smak och näring. Och med tanke på att lokalproducerat och självhushållning

blir allt mer trendigt började jag tänka på vilka möjligheter vi har att mala mjöl hemma.

– Det finns förstas maskiner som maler mjöl, men en stenkvarn kan tala till en bredare målgrupp. Min mamma skulle till exempel kunna vara en köpare.

DET VAR OCKSÅ spännande att utgå från gamla traditioner, understryker Ebba Dahlgren.

– Stenkvarnen är ju en del av mänsklighetens historia.

Mortlar i sten finns i många hem och varianter, både som köksredskap och dekorationsföremål. Däremot är stenkvarnar inte särskilt vanliga.

– Min tanke är att kvarnen kan fungera som en kompletterande produkt som håller i generationer. I förslaget presenterar jag två storlekar för olika syften, kryddor och mjöl.

Under arbetets gång har hon fått en fördjupad känsla för sten som material.

– Sten är både tidlöst och snyggt. Vi har en stensulptur av Gabriella Sandin hemma som jag tycker mycket om och har inspirerats av. Även om sten kanske kräver mer i vissa sammanhang är det fascinerande hur mycket som man kan göra med materialet.

Hur ser du på framtiden, när du redan nu får sätta dit namn på en produkt?

– Jag ska studera klart först, men är öppen för vad som kommer att hända när jag är klar. Jag har också tankar på att vidareutbilda mig ytterligare och ta en master. ■

JURYNS MOTIVERING:

”Stenkvarnen är ett verktyg som tjänat människan genom alla tider i alla kulturer. När Ebba Dahlgren utgår från traditionen och förnyar den synliggör hon ett tidlöst behov i sin tydligaste form. Dessutom påminner hon oss om att vägen till en hållbar framtid ligger i våra egna händer.”

Ebba Dahlgrens tävlingsbidrag stenkvarnen.

FAKTA

DESIGNPRISET

Tävlingen är ett samarbete mellan Sveriges Stenindustriförbund och produktdesignutbildningen på Malmö universitet. Den vänder sig till studenter på kursen materialdriven design. Syftet är att öka kunskapen om naturstenens egenskaper och möjligheter. Deltagarna får i uppdrag att designa en produkt som i huvudsak är tillverkad i natursten. Den ska ha en innovativ funktion eller förbättra en redan tillgänglig produkt. Dessutom ska den kunna serietillverkas av ett svenskt naturstensföretag. Produkter producerade av restmaterial premieras i juryns bedömning.

HEDERSOMNÄMNADE

Louan Wang för *Between the lines*

En vas inspirerad av japanska blomsterarrangemang där mellanrummen har en särskild betydelse.

Juryns motivering:

Ett arbete med hög konstnärlig gestaltning som både fyller en funktion och möjliggör en rituell handling som allt fler efterfrågar på gravplatser som minneslundar och askgravlundar. *Between the lines* är också ett exempel på ett återbruk som många församlingar efterfrågar.

Från vänster: Jonas Larsen, programansvarig för produktdesign på Malmö universitet, Louan Wang, juryns hedersomnämmande, vinnaren Ebba Dahlgren och Kai Marklin, ordförande i Sveriges Stenindustriförbund.

